

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА,
ДЕМОГРАФИЈА И МЛАДИ - СКОПЈЕ
MINISTRIA E POLITIKES SOCIALE,
DEMOGRAFISE DHE RINISE - SHKUP

Бр. / Nr. 02-848/1

28-01-2025 20 год. / viti

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

МИНИСТЕРСТВО ЗА СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА, ДЕМОГРАФИЈА И МЛАДИ

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИЦИ И ДЕФИНИРАЊЕ МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА ЗА 2025 ГОДИНА

*Министер
Фатмир Лимани*

декември 2024, Скопје, Република Северна Македонија

Содржина

Кратенки	2
Кус осврт кон Годишниот план од министерот	3
1. Клучни начела за донесување и имплементација на планот.....	4
2. Цели, резултати и клучни индикатори за успех на Годишниот план за 2025 година.....	5
3. Анализа за ризични области, детектирани недостатоци во примена на законите и редовните активности и спроведување мерки за спречување и борба против корупција во министерството	5
4. ТАБЕЛА – Годишен план за проценка на ризици и дефинирање мерки за спречување корупција за 2025 година преку идентификација на можна основа за прекршување и настанување случаи на корупција, идентификување на ризици и проценка на ниво на ризичност преку топлотна карта, како и дефинирани мерки, активности, надлежни институции, алатки за следење и рокови за реализација	7
5. Следење, евалуација и известување.....	18
6. Финансиски средства за спроведување на годишниот план	18
Прилог 1 Стандарди на интегритет и етика и избегнување на конфликт од интерес.....	19
Прилог 2 Следење и известување по Годишниот план за проценка на ризици и мерки за спречување на корупција за 2024 година.....	21
Прилог 3 Појаснување за анализа и евалуација на идентификуваните ризици со примена на топлотна карта и идентификување на контролни механизми	22

Кратенки

ААРСМ	Агенција за администрација на Република Северна Македонија
АВРСМ	Агенција за вработување на Република Северна Македонија
БЈН	Биро за јавни набавки
ВРСМ	Влада на Република Северна Македонија
ДЗР	Државен завод за ревизија
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупција
ЕЗ	Европска Заедница
ЕУ	Европската Унија
ИПА	Инструмент за претпристапна помош
ЈО	Јавно обвинителство
МВР	Министерство за внатрешни работи
МЗ	Министерство за здравство
МЈА	Министерство за јавна администрација
МИО	Министерство за дигитална трансформација
МСПДМ	Министерство за социјална политика, демографија и млади
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
РСМ	Република Северна Македонија
ФПИОСМ	Фонд за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија

Почитувани,

Со Годишниот план за проценка на ризици и дефинирање мерки за спречување на корупција за 2025 година на Министерството за социјална политика, деморафија и млади се допридонесува во спроведување на генералната политика на Владата на Република Северна Македонија за борба против корупцијата по однос на извршување на надлежностите и функциите во областите под негова надлежност.

Главна задача и заложба е Министерството да работи транспарентно, одговорно и чесно „во служба и во интерес на граѓаните“.

Нулта толеранција за корупцијата е главен предуслов за владеење на правото, обезбедување на еднаквост и почитување на слободата и правата на граѓаните.

Планот предвидува конкретни и ефикасни внатрешни и независни механизми за контрола, редовни и повремено ненајавени ревизии во работните процеси и постапки преку внатрешна или надворешна ревизија.

А со цел, допринос за градење на ефикасен и ефективен систем за борба против корупцијата и зајакнување на довербата на граѓаните во државата и во институциите.

Секој вработен во Министерството, независно од работната позиција на која се наоѓа, е должен да работи единствено во служба и во интерес на граѓаните.

Работните задачи да ги извршува навремено, ефикасно и ефективно, со целосна почит кон секој граѓанин и со целосна посветеност кон секој проблем со кој се соочуваат граѓаните, во согласност со законите.

Секој вработен е должен да ги почитува мерките и активностите предвидени во Годишниот план за проценка на ризици и спречување на корупцијата.

Во суштина, мерките и активностите произлегуваат од редовните работни процеси во Министерството.

Секој вработен подлежи на контрола, а работните процеси и постапки подлежат на ревизија со цел да обезбедиме целосно отстранување и на најмалата можност за евентуална корупција и злоупотреба.

За мене, врвни приоритети се чесноста и одговорното и лојално работење за граѓаните.

Тоа го барам и го очекувам од секој вработен во Министерството.

Секој што нема да ги почитува принципите, ќе понесе одговорност.

Отстапки нема и не смее да има за ниту еден вработен.

Ние сме тука „во служба и во интерес на граѓаните“.

Со почит,

1. Клучни начела за донесување и имплементација на планот

Согласно член 2 од Законот за спречување на корупција и судирот на интереси¹, под поимот „корупција“ се подразбира злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба за остварување на корист, директно или преку посредник, за себе или за друг.

За целите на имплементација на политиките во оваа област, често користена дефиниција што опфаќа широк спектар на коруптивни активности е „злоупотреба на јавна или приватна функција за лична корист“.

Воедно, под поимот „корупција“ се опфаќаат и поимите на:

- „пасивна корупција“ што подразбира намерно делување на службено лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице, или присаќа ветување на корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со обврските или да ги врши надлежностите спротивно на службените обврски, и
- „активна корупција“ што подразбира намерно делување на кое било лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков било вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со обврските или да ги врши надлежностите спротивно на службените обврски.

Законот го дефинира и поимот „ризик од корупција“ (член 8, став 5) како било кој вид на внатрешна или надворешна слабост или процес што може да претставува можност за појава на корупција во државните тела, јавните претпријатија и други институции од јавниот сектор. Поимот вклучува и прашања како што се судир на интереси, некомпатибилност на функциите, примање подароци и други недозволени плаќања, лобирање, немање систем за заштита на укажувачите, измама, несоодветно користење на овластувања, дискрециони овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на законот, трговија со информации и неовластено користење на истите, транспарентност на процедурите и документите и други прашања кои се релевантни за интегритетот.

Поимот „интегритет“ (член 8, став 6) значи законско, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на активности со кои службени лица го штитат личниот углед и угледот на институцијата за која се одговорни, односно во која се вработени, ги отстрануваат ризиците и сомнежите за можности за појава и развој на корупција и со тоа тие ја стекнуваат довербата на граѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции.

Дополнително, Законот за јавна внатрешна финансиска контрола² има поконкретни и попрецизни дефиниции на разните елементи на проценката на ризик од институционална корупција:

- Ризик од веројатноста да се случи настан кој би имал неповолно и/ или негативно влијание на остварувањето на целите на субјектот (член 24, став 24);
- Управувањето со ризик е процес на утврдување и проценување на внатрешните и надворешните ризици кои би можеле да имаат неповолно и/ или негативно влијание врз исполнување на целите на субјектот и на примената и неопходните контроли со цел изложеноста на ризик да се одржува на прифатливо ниво или да се намалат последиците од евентуален ризик на прифатливо ниво (член 24, став 25);
- Управување со ризик вклучува: идентификување, проценка и контрола врз потенцијални настани или ситуации кои би можеле да имаат несакано и/ или неповолно влијание на остварувањето на целите на субјектот, со цел обезбедување разумна сигурност дека целите ќе бидат остварени.

Овие дефиниции се корисни референци за развој на секторските политики и подигање на свеста, елаборирање во годишен акционен план и донесување и спроведување мерки за спречување на корупција.

Притоа, за целите на овој план е опфатен и поимот „судир на интереси“ што подразбира состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасно вршење на јавните овластувања или службените должности.

Годишниот план е креиран низ партиципативен процес заснован на следните начела што се очекува задолжително да бидат почитувани од страна на секое вработено лице, секое избрано или именувано лице на функција, со јавно овластување и службена должност, во министерството:

¹ Закон за спречување на корупција и судирот на интереси, Службен весник на РМ, бр.12/2019 од 19.1.2019 година

² <https://finance.gov.mk/wp-content/uploads/2022/02/%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD-%D0%B7%D0%BD-%D0%88%D0%89%D0%92%D0%A4%D0%9A-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82-1.pdf>

- начело на законитост³;
- начело на интегритет⁴;
- начело на еднаквост⁵;
- начело на јавност⁶;
- начело на заштита и одговорност⁷.

2. Цели, резултати и клучни индикатори за успех на Годишниот план за 2025 година

Генералната цел, специфичните цели, крајни резултати и клучни индикатори се дефинирани врз основа на надлежностите на министерството и опсегот на областите на делување преку активностите на одделните работни единици⁸.

Генерална цел	Специфични цели	Краен резултат (исход)	Клучни индикатори за успех на годишно ниво	Извори на верификација
Министерство без случаи на корупција, конфликти на интереси, перење на пари и вмешаност во случаи на организиран криминал.	Постапување во согласност со Уставот и со законите, професионално и непристрасно постапување од секое вработено лице, секое избрано или именувано лице на функција, со јавно овластување и службена должност, како и избегнување на евентуален судир на интереси, обезбедување на отчетност за работите и процесите од јавен интерес во областите во надлежност на министерството.	Висок углед, интегритет и професионалност во извршувањето на надлежностите во рамките на овластувањата.	0 (нула) случаи на корупција, 0 (нула) случаи на конфликти на интереси, 0 (нула) случаи на перење на пари, 0 (нула) случаи на организиран криминал, 0 (нула) ревизорски наоди за постоење сомнежи и/или случаи на корупција, Високо ниво на отчетност за користењето на јавните финансии на ниво на министерство.	Ревизорски извештаи на Државен завод за ревизија (ДЗР), Финансиски извештаи на министерството, Извештаи од комисиите формирани од функционерст за проверка на работењето, Извештаи на судските органи, Извештаи од Министерството за внатрешни работи (МВР), Извештаи од Ревизорското тело за ИПА, Извештаи од секундарни извори (извештаи во сенка од граѓанскиот сектор).

3. Анализа за ризични области, детектирани недостатоци во примена на законите и редовните активности и спроведување мерки за спречување и борба против корупција во министерството

Политиката за борба против корупција на Владата на Република Северна Македонија ги дефинира генералните мерки кои даваат насоки за државните и јавните институции за зајакнување на капацитетите, воспоставување синхронизиран систем за ефикасна функционалност на институциите против корупцијата, враќање на довербата и креирање на општество ослободено од коруптивно однесување и практика.

Општи мерки кои се однесуваат на спречување на случаи на корупција во министерството

- јакнење на капацитетите во институцијата со особен акцент на јакнење на интегритетот на вработените лица;
- навремено постапување во врска со остварување на потребните услуги кон правните и физичките лица;
- почитување на законските прописи, Кодексот за Етичко однесување на членовите на Владата и носителите на јавни функции именувани од страна на Владата како и Кодексот за административни службеници;
- зајакнување на довербата на граѓаните кон институциите и мотивирање да пријават корупција;
- зајакната контрола и надзор на јавни набавки;
- зајакнување на меѓу-институционалната соработка и соработка во борбата против корупцијата преку платформата Интероперабилност;
- јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето на министерствата и органите на државната управа,
- јакнење на интегритетот кај инспекторите и избегнување на изложеност од притисоци на работа,

³ Начелото на законитост подразбира постапување во согласност со Уставот и со законите, што вклучува извршување или пропуштање на дејствие што според закон не смее, односно мора да се изврши, ниту да се подреди извршувањето на законското дејствие за личен интерес, ниту во интерес на друго лице.

⁴ Начелото на интегритет подразбира совесно, стручно, одговорно, чесно, ефикасно и непристрасно постапување, како и избегнување на евентуален судир на интереси и пријавување на јавните овластувања и должности, секое лице да не се раководи од лични, семејни, верски, партиски и етнички интереси, ниту од притисоци и ветувања од претпоставениот или од друго лице.

⁵ Начелото на еднаквост подразбира примена на правото на еднаков пристап кон вршење на работи од јавен интерес и право на еднакво постапување од страна на носителите на власта и лицата кои вршат јавни овластувања и службени должности, како и правото на слободно настапување на пазарот и на слободен натпревар, без ограничување од монополистско или дискриминаторско однесување и правото за спречување или пријава на корупција или извршување, односно пропуштање на дејствие што претставува искористување на функцијата, јавните овластувања, службената должност или положба за да се нанесе штета на друг, без какви било последици.

⁶ Начелото на јавност подразбира дека вршењето на власта, функцијата, јавните овластувања, службената должност и работите од јавен интерес се јавни и подложни на јавна контрола, и притоа, не може да се ограничи или исклучи јавноста за да се прикрие корупција или судир на интереси.

⁷ Начелото на заштита и одговорност подразбира примена на правото за пријава на сомневање или сознание за корупција и заштита согласно со закон, како и одветната страна со коруптивно дело има право да бара надоместок на штета и изгубена добивана, според принципите на солидарна одговорност од страна на сторителот на корупцијата, како и од правното лице за кое сторителот вршел функција или должност во времето на извршување на делото, што е утврдено со правосилна судска одлука.

⁸ Правилник за внатрешна организација и Правилникот за систематизација на работните места, како и организациската структура на министерството: <https://mtsp.gov.mk/sektori.nspx>

- комплетна презентација на факти и докази при надзор од страна на инспекциските служби, како и фактички основано донесување на инспекциска мерка без остварување на личен интерес или стекнување на противправна имотна корист.

Годишниот план опфаќа дефинирање и проценка на ризици, конкретни мерки и активности за организационите единици во министерството, чија имплементација е обврска на организационите единици во министерството. Потенцијалните случаи на корупција, во поголем или помал обем, можат да се појават во една или повеќе теми на ризични области.

Теми на ризични области при појава на случаи на корупција

- судир на интереси,
- некомпатибилност на функции,
- забрана за прибирање подароци,
- заштита на укажувачи,
- вршење дополнителна дејност,
- злоупотреба на официјални податоци,
- лобирање,
- незаконски барања од претпоставено лице,
- незаконски барања од друго лице,
- дискрециони овластувања.

Годишниот план е изработен и неговото исполнување е со важност за временски период од 1 календарска година, односно за календарската 2025 година.

Носители на овој документ се организационите единиците: Секторот за внатрешна ревизија, Секторот за финансиски прашања, Секторот за нормативни и правни, општи и заеднички работи и Секторот за координација и техничка помош на министерот, како и останатите сектори, со целосна поддршка на високите раководни структури во министерството (министер, заменик министер и државен секретар).

Голем дел од дефинираните мерки и активности се во насока за надминување на недостатоците на контролните механизми, односно системите за внатрешна и надворешна проверка, врз кои влијание имаат:

- финансиски, човечки и надворешни фактори,
- непостоење или недоволна контрола во и на процесите, односно несоодветна примена на принципот на „четири очи“,
- неусогласеност по хоризонтална поврзаност (со други институции кои креираат соодветни политики и имаат хоризонтална поврзаност),
- неусогласеност по вертикална поврзаност помеѓу секторските политики, самостојни организациони единици и органи во состав).

Дополнително, од аспект на извршување на внатрешната ревизија, утврдени се и ризици чија веројатност на настанување и влијание, ја наметнуваат потребата од превземање мерки.

Дефинираните мерки со активности за преземање се во насока за ублажување, надминување и отстранување на идентификуваните недостатоци.

Истите се поврзани со законите и активностите во надлежност на министерството и областите на делување (социјална и детска заштита, политики за млади, пензиско и инвалидско осигурување, заштита на борците и воените инвалиди и еднакви можности).

За напомена, Законот за спречување и заштита од дискриминација (Службен весник на РСМ, бр.258/19 од 30.10.2020) го промовира принципот на еднаквост и спречување и заштита од дискриминација во остварување на човековите права и слободи. Воедно со овој закон се уредува воспоставување на Комисија за спречување и заштита од дискриминација, како самостоен орган и професионално тело со широки надлежности за постапување почнувајќи од превенција до заштита од дискриминација.

Мерките со активности за преземање се согласно дефинираните мерки за борба против корупција и [Националната стратегија за спречување на копрупцијата и судирот на интереси со Акционен план за нејзино спроведување 2021-2025.](#)

4. ТАБЕЛА – Годишен план за процена на ризици и дефинирање мерки за спречување корупција за 2025 година преку идентификација на можна основа за прекршување и настанување случаи на корупција, идентификачување на ризици и проценка на ниво на ризичност преку топлотна карта⁹, како и дефинирање мерки, активности, надлежни институции, алатки за следење и рокови за реализација

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерка(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
Несоодветно постапување при спроведување на пропишани постапки и процедури за сметка на туѓ и/или личен интерес што би довело до директна или индиректна штета на буџетот.	Закон за укажувачи Закон за постапување по претстави и предлози Закон за спречување на корупција и судир на интереси Закон за лобирање Закон за заштита на личните податоци Закон за вработени во јавен сектор Уредба за начинот на располагање со примените подароци, начинот на управување со евиденцијата на примените подароци и други прашања во врска со примањето на подароци Законот за користење и располагање со ствари во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост Уредба за критериумите, начинот на давање и примање на дарови, пријавување на даровите, начинот на проценка на даровите, начинот на доплата за личен дар, како и користењето, чувањето и евиденцијата на стварите што станале државна сопственост по пат на дар	Членови 4, 5, 6, 7 и 15 од Законот за укажувачи Членови 5 – 20 од Закон за постапување по претстави и предлози Членови од четврта и петта глава Релевантност на сите членови од Законот за лобирање Членови 9, 16, 17, 18 и 19 од Законот за заштита на личните податоци	Веројатност да се случи X Влијание/ последици X Финансиска проценка X	Контролиран X Делумно контролиран Не е контролиран	Зајакнување на довербата на граѓаните кон институциите и мотивирање да пријават корупција.	Мерки на политика на интегритет во рамки на министерството. Назначено овластено лице за прием на пријави од укажувачи доставени за заштито внатрешно и заштито надворешно укажување. Назначено овластено лице за постапување по претстави и предлози. Назначено лице за интегритет, примање на подароци и судир на интереси. Мерки за спречување на судир на интереси и правила за постапување со подароци, погодности и гостопримства во министерството и инспекциската служба Мерки за политика на приватност	МСПДМ	Изработен извештај Изработен извештај Изработен извештај Изработен извештај Изработен извештај	10
	Континуирано								

⁹ Примената на идентификувањето на ризици и топлотната карта за проценка на веројатноста да се појави случај на корупција, неговото влијание и последици е евентуална финансиска проценка е согласно усвоените Насоми за проценка на ризикот од институционална корупција во Република Северна Македонија, согласно 55 тата седница на Владата на Република Северна Македонија одржана на 28.6.2022 година.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерна(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
Непринципиелно постапување на функционерите и вработените лица во институцијата.	<u>Закон за административни службеници</u> <u>Закон за вработени во јавен сектор</u> <u>Закон за трансформација во редовен работен однос</u>	Релевантност на сите членови од споменатите закони	Веројатност да се случи Влијание/ последици Финансиска проценка	Контролиран Делумно контролиран Не е контролиран	Проценка на реалните потреби за утврдување на потребниот број на вработени лица; Надминување на потребите од вработени лица со соодветни квалификации за одредено работно место со одреден вид и степен на образование; Унапредување на вработените лица; Надминување на потребите од потребен обем на работа преку привремена вработувања и ангажирање на лица за вршење на интелектуални или физички работи со договор за дело.	Спроведување на внатрешна контрола во работењето од непосреден и повисок раководител во секторите и функционерот. Спроведување функционална анализа за утврдување за тоа колкав број на вработените се потребни за извршување на одредени работни задачи во одредени сектори и одделенија, исто така која ќе утврди какви стручни квалификации се потребни да ги поседуваат вработените лица за вршење на конкретни работни задачи. Воспоставување и примена на мерливи критериуми за унапредување на административните службеници што ќе овозможи унапредување на вработените на основа на квалитет и систем на вредности. Ограничено ангажирање на лица преку агенција за привремена вработувања само кога тоа е потребно заради вршење на одредени проекти или поради неможност да се спроведе постапка за вработување согласно закон за административни службеници. Страничување на ангажирање на лица со договор за дело, односно ангажирање само во месурителни ситуации кога е неопходно за функционирање на дејноста поради неможност да се спроведе постапка за	МСПДМ МЈА	Функционална анализа за управување со човечките капацитети во министерството. Годишен извештај за состојбата со капацитетите на административните службеници.	10

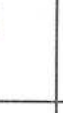

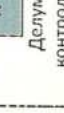
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана - можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или постапки и практики	Процена на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерна(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Злоупотреба на доверливи информации во рамки на тендерски постапки	Закон за ратификација на Рамковната спогодба меѓу Република Македонија за спогодба од страна на Владата на Република Македонија и Европската комисија за постапките за спроведување на финансиската помош од Унијата за Република Македонија во рамките на спроведувањето на помошта според Инструментот за претпристапна помош (ИПА II)	Поглавје IV Супервизија, контрола и ревизија и заштите на финансиските интереси	Веројатност да се случи ☒ X ☐ Влијание/ последици ☒ X ☐ Финансиска проценка ☒ X ☐	Контролиран ☒ X ☐ Делумно контролиран ☐ Не е контролиран ☐	Обезбедување економично, ефикасно и ефективно спроведување на ИПА помошта врз основа на принципите на темелно финансиско управување	Назначено лице за пријавување на неправилности во системот за следење на неправилности на ЕУ/ИПА системот.	Сектор за ЕУ програми и фондови во МСПДМ	Изработен извештај во случај на пријава за неправилност и/или сомнеж за измама и/или примена на „лувни по свирчето“	Најмалку еднаш во текот на годината
Несоодветно спроведување на постапки поврзани со имплементација на проекти.	Закон за Ратификација на Рамковната спогодба за финансиско партнерство помеѓу Европската комисија и Република Северна Македонија застапувана од Владата на Република Северна Македонија за посебните постапки за спроведување на финансиска помош од Унијата за Република Северна Македонија според Инструментот за претпристапна помош (ИПА III)	Член 4 Следење, известување и евалуација и Прилог 2 Темелно финансиско управување – Заштита на финансиските интереси и наплата	Веројатност да се случи ☒ X ☐ Влијание/ последици ☒ X ☐ Финансиска проценка ☒ X ☐	Контролиран ☒ X ☐ Делумно контролиран ☐	Земјата контрола на јавни набавки.	Изработка на внатрешна ревизија за примена на процедурата и ИПА структурата и имплементацијата на проследите финансиски преку ЕУ/ ИПА средствата	Сектор за внатрешна ревизија во МСПДМ	Број на редовни проверки; Број на ад-хок ненајавени проверки и војредни проверки по допрен глас; Изработени извештаи од внатрешна ревизија со препораки од редовни, ад-хок ненајавени проверки и војредни проверки по допрен глас; Лициски планови за следење на ревизорски наоди и препораки со рокови за спроведување.	Континуиран
Неадекватно планирање на потребите на институцијата.	Закон за јавни набавки	Членови 3, 4, 5, 6, 7, 8, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 55, 59, 76, 110, 117, 172	Веројатност да се случи ☒ X ☐ Влијание/ последици ☒ X ☐ Финансиска проценка ☒ X ☐	Контролиран ☒ X ☐ Делумно контролиран ☐	Земјата контрола на јавни набавки.	Изработка на постапки со контролни листи за почитување на начелата за еднаков третман и недискриминација, транспарентност и конкуренција, како и спогодбата, ефикасноста и	МСПДМ/ Сектор за финансиски прашања и Сектор за	Постапки со контролни листи за почитување на начелата за еднаков третман и недискриминација,	Континуиран

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерка(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација	
1					Не е контролиран	Законската контрола при исплата на средства на повеќе нивоа. Обезбедување транспарентност, отчетност и интегритет при спроведување на јавните набавки. Задолжителна примена и обезбедување на сите наредби и упатства во писмена форма или преку електронска пошта на лицата задолжени за јавните набавки. Задолжително известување на постојно сомнеж за корупција. Заштита на вработени лица кои имаат пријавено случаи на корупција. Почитување на правилото лицето од договорниот орган кое учествувало во постапка за јавна набавка не смее во рок од две години од престанокот на функцијата или на работниот однос кај договорниот орган да заснова работен однос, дело или на било кој друг начин да биде ангажирано кај	ефективно користење на средства преку споредба на направените трошоци при спроведувањето на постапката со економската ефикасност на предметот на набавката.	внатрешна ревизија БЈН	транспарентност и конкуренција, како и економично, ефикасно и ефективно користење на јавните средства преку споредба на направените трошоци при спроведувањето на постапката со економската ефикасност на предметот на набавката. Усогласен годишен план за јавни набавки со планирани или обезбедени средства со претходна потврда од МФ. Процедури за спроведување на постапки со вредност под 1.000,00 ЕУР за стоки и услуги и под 5.000,00 ЕУР за набавка на работи. Процедури за спроведување на постапка со преговарање без објавување на оглас. Процедурa за користење електронска аукција и утврдување на критериуми за	10
	Неоправдана поделба на јавната набавка во неколку помали.									
	Неадекватно пресметување на проценетата вредност на договорот (влијае на изборот на постапката и оценување на соодветноста на тендерот).									
	Условите/ критериумите за избор не се поставени пропорционално.									
	Неоправдано вклучување анекси за некој работи, непредвидени работи, итни работи, и дополнително назначени работи.									
	Склучување анекси на договорите без претходна соодветна постапка.									
	Судир на интереси во постапка на јавни набавки.									
	Конфликт на интереси при употреба и давање на средства доверени на службено лице (соодветност помеѓу официјалното лице и изведувачот, како и поранешен вработен, роднина, удел во компанијата, и сл.).									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризици (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерка(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Пок за реализација	
					<p>носителот на набавката или со него поврзани субјекти.</p> <p>Задолжително извествување до Комисијата за спречување на корупција или Јавното обвинителство из РСМ, во случај на сомнеж или појава на случај на корупција.</p> <p>Задолжително потпишување на изјава за судир на интереси од сите членови во постапка за јавна набавка согласно Закон за спречување на судир на интереси и Закон за јавни набавки.</p> <p>Задолжително потпишување на изјава за учество во Комисија за постапка со спречување на понуда(изјава за спречување на евалуација на понуди).</p> <p>Задолжително учество во Комисија за спречување на постапка за јавна набавка на лица од секторот/ одделението за кое е потребата од набавката.</p> <p>Задолжително учество во изработка на техничката</p>			<p>Изработка на процедура за спречување на технички дијалог преку претходна проверка на пазарот со директен контакт со потенцијалните економски оператори околу дел од деловите на тендерската документација.</p> <p>Изработка на процедура за поднесување и одобрување на барање со оправданост за склучување анекс кон договор.</p> <p>Изработка на процедура и листи за проверка за следење на извршувањето на склучените договори за јавни набавки.</p> <p>Изработка на процедура за објаснување и одобрување на невообичаено ниска цена или трошок од економски оператор.</p> <p>Изработка на процедура за подготовка на технички спецификации, пример и пресметки.</p> <p>Спроведување на обука за техничката</p>	<p>квалитет во вакви случаи.</p> <p>Процедура за спроведување на технички дијалог преку претходна проверка на пазарот со директен контакт со потенцијалните економски оператори околу дел од деловите на тендерската документација.</p> <p>Процедура за поднесување и одобрување на барање со оправданост за склучување анекс кон договор.</p> <p>Процедури и листи за проверка за следење на извршувањето на склучените договори за јавни набавки.</p> <p>Процедура за објаснување и одобрување на невообичаено ниска цена или трошок од економски оператор.</p> <p>Процедура за изработка на технички спецификации, пример и пресметки</p>	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерка(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
						јавни набавки и спроведување постапки.	8	9	10
					документација од стручни лица за предметот на набавката, вклучени лица и лица кои работат во секторот/одделението за кое е потребата од набавката.	Спроведување обуки за изработка на техничка спецификација за јавни набавки.		Извештаи од најавени и ненајавени контроли за верификација и изработка на извештаи со препораки од овие контроли.	
Неосновано дадена согласност за набавки и неосновано обезбедување на средства на втора линија.	Закон за јавна внатрешна финансиска контрола Закон за сметководство за буџет и буџетски корисници Закон за буџети Закон за извршување на буџет	Повразаност со цитираните закони	Веројатност да се случи 	Контролиран ☒ Делумно контролиран ☐ Не е контролиран ☐	Зажанување на меѓу-институционалната соработка и соработка во борбата против корупцијата преку платформата Ингероперабилност. Зајакната контрола при исплата на средства на повеќе нивоа. Воведување пошироки овластувања за внатрешна ревизорска контрола.	Примена на процедура за процес на исплата на преземени обврски, преку воведување контрола на второ ниво и контрола на налог од сметководител и шеф на сметководство.	МСПДМ МФ	Процедура за процес на исплата на преземени обврски. Процедура за процес на прием и издавање на материјали.	Континирани
Формално логичка, математичка неточност на финансискиот документ, незаконска и неавтентична и некомплетна исплата на буџетски средства.					Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност на работното министерство.	Примена на процедура за процес на исплата на патни и дневни трошоци за патување во земјата и страна на буџетска контрола од страна на централното министерство за контрола на готовина на лицето кое патува и на патниот налог од данкодаторот.		Процедура за процес на исплата на патни и дневни трошоци за патување во земјата и странство.	

Ризик/ци	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерка(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алати за следење (крајни резултати)	Рок за реализација			
Непостапување согласно законските прописи	Закон за заштита на децата	Нестручни, односно неiskusни лица кои водат управна постапка	Веројатност да се случи Влијание/ последици Финансиска процена 	Контролиран ☒ Контролиран ☐ Делумно контролиран ☐ Не е контролиран	Замење капацитетите институцијата	на Спроведување во општа управна постапка	Спроведување на обуки за правилна примена на Законот за општа управна постапка	МСПДМ ЦСР	Извештај за реализирани обуки Број на обучени лица	Континуирано	
							Примена на процедура за проток на финансиски документи. Примена на Упатство за ex-ante/ ex-post контрола на финансиската документација. Примена на процедура за вршење на попис на средства и обврски. Спроведување на внатрешна ревизија за целосна примена на законот од јавна внатрешна контрола, преку редовни, ад-хок ненајавени проверки и вонредни проверки по допрен глас.		Процедура за проток на финансиски документи. Упатство за ex-ante/ ex-post контрола на финансиската документација. Процедура за вршење на попис на средства и обврски. Број на редовни проверки; Број на ад-хок ненајавени проверки и вонредни проверки по допрен глас; Изработени извештаи од внатрешна ревизија со препораки од редовни, ад-хок ненајавени проверки и вонредни проверки по допрен глас; Акциски планови за следење на ревизорски наоди и препораки со рокови за спроведување.	Нејамалку еднаш во текот на годината	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерна(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Член 177а Издавање/ продолжување на лиценци за работа на лица кои немаат завршено соодветно образование согласно Законот за заштита на децата Издавање/ продолжување на лиценци со нецелосна документација	Веројатност да се случи Влијание/ последици Финансиска проценка 	Контролиран Делумно контролиран Не е контролиран 	Зажанување на надзорот за издавање/ продолжување на лиценци за работа на лица кои немаат завршено соодветно образование Зажанување на надзорот за издавање/ продолжување на лиценци за работа со нецелосна документација	Избирање членови на Комисија со познавање на законската регулатива од областа на заштита на децата; Спроведување обуки за јакнење на капацитетите на Комисијата; Формирање на повремена тела - комисији што ќе вршат надзор на работата на Комисијата.	Комисија за лиценцирање	Спроведена обука за примена на Законот за членовите на Комисијата во однос на нивната област на работење Извештаи од спроведени надзори.	Континуирано
		Член 102 став 2 Издадено позитивно мислење од страна на Комисијата која врши посреден увид во установите за деца иако не се исполнети во целост услугите за вршење на Дејноста згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст.	Веројатност да се случи Влијание/ последици Финансиска проценка 	Контролиран Делумно контролиран Не е контролиран 	Промена на структурата на комисијата за вршење на посреден увид во исполнетост на услугите	Измена на законот по однос на структурата на комисијата; Избирање стручни членови на Комисија со познавање на законска и под-законска регулатива од областа на заштита на децата и со искуство во дејноста; Спроведување на обуки за јакнење на капацитетите на Комисијата.	МСПДМ	Извештаи за спроведени активности за можни недоследности во работата на Комисијата за непосреден увид.	Континуирано
		Член 186	Веројатност да се случи Влијание/ последици Финансиска проценка 	Контролиран Делумно контролиран Не е контролиран 	Зажанување на надзорот во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување	Измени и дополнувања на Законот за пензиското и инвалидското осигурување, со кои ќе се преземат иницијативи надзор на работата на Фондот на ПИОСМ. Изработка на Методологија за спроведување на контролни ревизи и ад хок.	МСПДМ	Измени и дополнувања на Законот за пензиското и инвалидското осигурување	2025-2026
		Недостиг од надзор во постапките за остварување на права по основ на пензиското и инвалидското осигурување.							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерка(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
1	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или непостапување по постапки и практики	4	5	6	7	8	9	10
Жалбата против решението од ставовите 1 и 2 на овој член се поднесува до МСПДМ во рок од 15 дена од денот на приемот на решението и не го орлага извршувањето на решението.	Закон за правата на воените инвалиди, на членовите на нивните семејства и на членовите на семејствата на паднатите борци	Член 84 став 3	Веројатност да се случи X Влијание/ последици X Финансиска проценка X	Контролиран X Делумно контролиран Делумно Не е контролиран	Определување на нов орган кој ќе решава во втор степен	Законска измена во делот на органот кој решава во втор степен.	МСПДМ Сектор за пензиско и инвалидско осигурување	Изменет закон Определен нов орган	2025 ¹⁰
Несовесно постапување од страна на лекарски комисии. Земање мито, односно остварување на материјална корист. Мешање на одговорните и областните лица на институцијата во работата на лекарските комисии. Непотизам	Закон за правата на воените инвалиди, на членовите на нивните семејства и на членовите на семејствата на паднатите борци	Од 80 до член 83 Изначниот на формирање на лекарските комисии врз основа на чии наод и мислење се спроведуваат со странката	Веројатност да се случи X Влијание/ последици X Финансиска проценка X	Контролиран X Делумно контролиран Делумно Не е контролиран	Борбодување на нов начин на избор на членови на комисијата или формирање на посебно тело за ова прашање. Определување на ново независно тело кое ќе решава во прв степен. Зјаканата внатрешна контрола на спроведени процедури	Изготвување на софтвер за избор на членови на комисијата пред почетокот на комисијата или за секој одделен предмет. Законска измена во делот на органот кој решава во втор степен.	МСПДМ Сектор за пензиско и инвалидско осигурување, Управа за прашања на борците и воените инвалиди	Софтвер за избор на членови на комисија Изменет закон Определен нов орган	2025
						Донесување на Методологија за спроведување на контроли(редовни и ад хок). Спроведување на редовни и на ад хок контроли (не само по основ на претставки). Формирање на второстепена лекарска комисија.		Изготвена на нацрт процедура за вршење на надзор на работењето на Фондот на ПИОСМ согласно одредбите од законите за пензиското и инвалидското осигурување	

¹⁰ Оваа активност по однос на функционирањето на телото за вештачење е дел објаснета во футурата бр. 1 и телото е планирано да функционира од 2025 година.

Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиките се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерна(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Непостоење на контролен механизам врз работењето на комисијата. Донесување на привремени или трајни решенија за намалена работоспособност, поради инвалидност. Злоупотреба на Буџетот.									
Ненавремено и неефикасно постапување за остварување на правата по основ на социјална заштита и заштита на деца.	<u>Закон за социјалната заштита</u> <u>Закон за заштита на децата</u> <u>Закон за семејството</u>	Одредби поврзани со имплементација на прописот од ЦСР за редовни инспекциски надзори	Веројатност да се случи X Влијание/ последици X Финансиска проценка X	Контролиран X Делумно контролиран Не е контролиран	Утврдување и спроведување на работењето на ЦСР по однос на спроведување на законските одредби.	Спроведување инспекциски надзори за утврдување на примената на релевантната законска регулатива.	МСПДМ Центри за социјална работа	Редовни инспекциски надзори. Изречени мерки. Споделени сознанија од изречени мерки при спроведен надзор.	Континуирано
Неспроведување надзор над стручната работа во постапките за остварување на правата по основ на социјална заштита и заштита на деца.	<u>Закон за социјалната заштита</u> <u>Закон за заштита на децата</u> <u>Закон за семејството</u>	Одредби поврзани со имплементација на прописот од ЦСР за спроведување стручната работа	Веројатност да се случи X Влијание/ последици X Финансиска проценка X	Контролиран X Делумно контролиран Не е контролиран	Вршење надзор над стручната работа во ЦСР по однос на спроведување на законските одредби.	Спроведување континуиран надзор над стручната работа за утврдување на примената на релевантната законска регулатива.	МСПДМ Центри за социјална работа ЈУ Завод за социјални дејности	Спроведени надзори и изготвени укажувања. Споделени сознанија од изречени мерки при спроведен надзор.	Континуирано
		Одредби поврзани со имплементација на прописот од ЦСР за парични права и услуги од социјална	Веројатност да се случи X Влијание/ последици X Финансиска проценка X	Контролиран X Делумно контролиран	Унапредување системот за целосен one-time увид во постапките за парични права и услуги од социјална заштита и заштита на деца.	Развивање, воспоставување и ставање во функција на нов интегриран софтвер за парични права и услуги од социјална заштита и заштита на деца.	МСПДМ Сектор за социјална заштита	Нов интегриран софтвер. Внес на сите предмети, како и предметите подготвени	2025

Ризик/ци	Закон кој може да не се примени и врз основа на што може да настанат случаи на корупција	Идентификувана можна основа за прекршување во законите и посочување одредби или отстапување по постапки и практики	Проценка на ниво на ризичност (обележи ниво со X)	Дали ризиците се контролирани? (обележи ниво со X)	Мерна(и)	Активности за преземање во 2025	Потенцијални вклучени надлежни институции	Алатки за следење (крајни резултати)	Рок за реализација
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		заштита и заштита на деца		Не е контролиран			Центри за социјална работа	за предмети од други постојни платформи.	
	Закон за социјалната заштита	Членови 137, 158, 165 и 256 Решавање по предмети во прв степен	Веројатност да се случи Влијание/последици Финансиска проценка	Контролиран Делумно контролиран: Не е контролиран	Унапредување на начинот на доделување на социјални права и услуги за лица со попречености.	Функционирање на комисији за вршење увид за спроведување на постапките за давање на дозвола, продолжување за самостојно вршење на социјална работа како професионална дејност, доделување средства за давање на социјални услуги и рефундирање на средства за набавка на патнички моторни возила.	МСПДМ Сектор за социјална заштита Центри за социјална работа	Извештаи за работа; Следење на извештаи на комисиите.	Континуирано
Несоодветно постапување при спроведување на Правилникот за определување постапка и утврдување критериуми за доделување средства за поддршка на проекти од областа за младите	Закон за административни службеници Кривичен закон	Членови од правилникот во кој се утврдени критериуми за доделување на финансиски средства	Веројатност да се случи Влијание/последици Финансиска проценка	Контролиран Делумно контролиран Не е контролиран	Зажанкување на довербата на граѓаните/младите, младинските организации, и чадор младинските организации кон институциите.	Избирање членови на Комисија со познавање на законската регулатива од областа на младите и познавање на стратешките документи на државата и на органот;	МСПДМ Сектор млади	Изработен извештај	Еднаш во текот на годината

5. Следење, евалуација и известување

Министерот е надлежен да ја следи реализацијата на годишниот план и активностите утврдени во истиот. Секторот за внатрешна ревизија, Секторот за финансиски прашања, Секторот за правни и нормативни, општи и заеднички работи и Секторот за координација и техничка помош на министерот директно ќе го следат спроведувањето на годишниот план.

Во зависност од потребите, содржината на годишниот план може да е предмет на измени во текот на временскиот период на неговата важност.

Следењето и известувањето за спроведувањето на мерките и преземените активности по годишниот план е врз основа на прибирање и обработка на податоци за потребите за изработка на следен годишен план, а по потреба и вонредни извештаи при идентификувани случаи на корупција.

6. Финансиски средства за спроведување на годишниот план

Финансиски средства за спроведување на активностите од овој годишен план се обезбедени преку буџетот на министерство, а организационите единиците ги спроведуваат како дел од редовните работни задачи.

Доколку се појави потреба за финансирање специфични активности поврзано со овој план ќе бидат обезбедени од буџетот на министерството и/ или од донаторска помош.

Министерството за социјална политика, демографија и млади (МСПДМ), врз основа на заложбите за почитување на уставноста, законитоста, професионалниот интегритет, транспарентноста и заштитата на човековите слободи и права, има донесено и спроведува [Политика на интегритет](#)¹¹.

Под поимот „интегритет“ се подразбира секое законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на работи со кои службените и вработените лица во министерството го чуваат својот углед и угледот на институцијата, при тоа ги елиминираат ризиците и отстрануваат сомневањата во можностите од настанување и развој на коруптивни дејствија и случаи, обезбедувајќи доверба кај граѓаните во вршење на јавните функции и надлежностите на јавната институција.

Интегритет и етика

Од сите вработени се очекува да се придржуваат кон следното:

- да се стремат кон највисок можен стандард на услуга, преку утврдени и воспоставени процедури и без страв од обвинение, да укажат на какви било недостатоци, потенцијални слабости на внатрешната контрола или несоодветни процедури;
- да се придржуваат до сите закони, прописи и политики што се применливи и одредбите од македонското законодавство;
- да постапуваат непристрасно и не даваат преференцијален третман на која било приватна или јавна организација или индивидуа;
- да се стремат кон заштита и зачувување на јавниот имот и средства;
- навремено откривање и информирање за незаконски активности, измама, злоупотреба и корупција;
- да настојуваат да избегнуваат какви било активности што ќе создадат изглед дека ги кршат законот или етичките стандарди;
- да вложуваат искрени напори во извршувањето на нивните работни задачи и задолженија;
- да се придржуваат кон одредбите од релевантното законодавство за доверливост на информациите;
- да не обезбедат или помогнат на друг да стекне паричен интерес за кој било имот, трансакција или претпријатие, итн., како и да не шпекулираат или помогнат на друг да шпекулира врз основа на информации.

Избегнување на конфликт од интерес

За да се избегнат ситуации на конфликти од интерес, од вработените лица се очекува:

- да не постапуваат со намера да добијат корист или со намера да наштетат или намерно или свесно да злоупотребат било што од вредност што и припаѓа под надлежности или владение на Владата и/или министерството;
- да не присвојуваат финансиски средства кои се во спротивност со совесното извршување на нивните службени должности и одговорности;
- да не се занимаваат со каква било финансиска трансакција со цел да се оствари било каков приватен интерес со користење на јавни и/или нејавни информации што ги добиваат во текот на нивното работење;
- да не превземаат неовластени обврски или ветувања од каков било вид;
- да не се ставаат под каква било финансиска или друга обврска кон надворешни лица или приватни / јавни организации што можат да влијаат врз нив во извршувањето на нивните службени должности;
- сите присуства на конференции или други семинари, обуки или слични собири треба да бидат одобрени од раководните структури и да бидат докажано корисни за министерството или за обука и развој на вработените;
- да не се занимаваат со надворешно вработување или активности, вклучително и барање или преговарање за вработување, што е во спротивност со службените должности и одговорности;
- ниту едно вработено лице не смее да бара, да нуди, да дава совет, да се согласи да даде, прифати или да се согласи да прифати каква било корист во замена за неговата или нејзината одлука, мислење, препорака, гласање или друго практикување на службена моќ или дискреција;

¹¹ https://www.mtsp.gov.mk/content/pdf/2023/politika_integritet.pdf

- вработените лица кои имаат дискреција во врска со договори, набавки, плаќања, побарувања и други парични трансакции не може да бараат, прифаќаат или да се согласат да прифатат каква било корист од кое било лице за кое вработените лица знаат дека се заинтересирани или веројатно ќе се интересираат за кој било договор, купување, плаќање, побарување или трансакција што вклучува дискреција на било кое вработено лице;
- вработените лица треба да бидат свесни дека е сериозно кривично дело коруптивно да се прима или да се дава каков било подарок, заем, хонорар, награда или предност за правење или непочитување на што било или покажување наклоност или неоповолно однесување на кое било лице во нивно службено својство и доколку биде изнесено обвинение, треба да покаже дека таквите награди не се добиени коруптивно.

Прилог 2 Следење и известување по Годишниот план за проценка на ризици и мерки за спречување на корупција за 2024 година

Поврзано со имплементацијата на Годишниот план за проценка на ризици и мерки за спречување на корупција за 2024 година, претходното Министерство за труд и социјална политика (МТСП), односно новото Министерство за социјална политика, демографија и млади (МСПДМ) заклучно од 10.6.2024 година, во целост се придржуваа кон исполнување на генералната цел за „Министерство без случаи на корупција, конфликти на интереси, перење на пари и вмешаност во случаи на организиран криминал“.

Во таа насока, прогресот во спроведување на активности поврзани со надлежностите на министерството може да се нотира дека специфичните цели беа следени и исполнети во континуитет во текот на 2024 година.

Прогрес во исполнување на Специфични цели	Прогрес во исполнување на Краен резултат (исход)	Прогрес во исполнување на Клучни индикатори за успех на годишно ниво за 2024 година	Извори на верификација
<p>Министерството и вработените лица обезбедија во континуитет во текот на 2024 година:</p> <p>Постапување во согласност со Уставот и со законите,</p> <p>Професионално и непристрасно постапување од секое вработено лице, секое избрано или именувано лице на функција, со јавно овластување и службена должност, како и избегнување на езенгуален судир на интереси,</p> <p>Обезбедување отчетност за работите од јавен интерес во областите во надлежност на министерството.</p>	<p><u>Задржан е:</u></p> <p>Углед, интегритет и професионалност во извршувањето на надлежностите во рамките на овластувањата.</p>	<p><u>Утврдени се:</u></p> <p>0 (нула) случаи на корупција,</p> <p>0 (нула) случаи на конфликти на интереси,</p> <p>0 (нула) случаи на перење на пари,</p> <p>0 (нула) случаи на транснационален организиран криминал,</p> <p>0 (нула) ревизорски наоди за постоење сомнежи и/или случаи на корупција,</p> <p>Отчетност за користењето на јавните финансии на ниво на министерство.</p>	<p>Ревизорски извештаи на Државен завод за ревизија (ДЗР) = нема извештаи за спроведени ревизии во текот на 2024 година¹²,</p> <p>Ревизорски извештаи за спроведени мисии за внатрешна ревизија од страна на Секторот за внатрешна ревизија = 7 извештаи за усогласеност во текот на 2024 година (од 4 редовни и 3 вонредни ревизии),</p> <p>Финансиски извештаи на министерството = достапни на веб-страницата на министерството, во делот документи од областа на финансиие (https://mtsp.gov.mk/dokumenti.nspx),</p> <p>Извештаи од комисија формирани од функционерот за проверка на работењето = нема, не е утврдено од административни податоци во министерството,</p> <p>Извештаи на судските органи = нема, не е утврдено од административни податоци во министерството,</p> <p>Извештаи од Министерството за внатрешни работи (МВР) = нема, не се добиени извештаи од МВР,</p> <p>Извештаи од Ревизорското тело за ИПА = 1 извештај, не се утврдени неправилности во Оперативната структура за ИПА во МСПДМ,</p> <p>Извештаи од секундарни извори (извештаи во сенка од граѓанскиот сектор) = нема, не се добиени информации за спроведени извештаи во сенка.</p>

Имајќи ги предвид надлежностите на министерството во одредените области (социјална заштита, заштита на децата и семејството, интеграција на Ромите, еднакви можности, родова рамноправност и недискриминација) и поврзаноста со избегнување на случаи на корупција, значителен дел од дефинираните ризици и нивна проценка, мерки и активности, од аспект на суштината на нивното делување ја наметнуваат потребата од обезбедување континуитет во спроведувањето.

¹² Извор: Веб-портал на Државен завод за ревизија: <https://dzt.mk/mk/revizii/opstestveni-socijalni-uslugi/oblast-socijala>

Прилог 3 Појаснување за анализа и евалуација на идентификуваните ризици со примена на топлотна карта и идентификување на контролни механизми

Поврзано со подготовката на Годишниот план за проценка на ризици и дефинирање мерки за спречување на корупција за 2025 година (табела под точка 4), Министерството за социјална политика, демографија и млади (МСПДМ) при анализа на идентификуваните ризици од корупција и нивната ранливост ја примени топлотната карта (колона 5) и проценка на контролните механизми за справување со ризиците од корупција (колона 6).

Топлотната карта на ризици претставува алатка за визуелно, концизно и прегледно прикажување на резултатите од процесот на проценка на ризикот:

Топлотна карта

ВЛИЈАНИЕ	Значително	Средно	Високо	Високо
	Средно	Ниско	Средно	Високо
	Мало	Ниско	Ниско	Средно
		Ниска	Средна	Висока
ВЕРОЈАТНОСТ				

Дефинирање на поимите кои се користат во топлотната карта на ризици:

Проценка на ВЛИЈАНИЕТО	Толкување	Проценка на ВЕРОЈАТНОСТА	Толкување
Ниско	Ако се случи ризикот, бизнис процесите и планираните активности нема да бидат попречени (или влијанието зрзвив ќе биде незначително).	Ниска	Не е веројатно дека би се случил ризикот или има одредено знаење за ситуацијата која се случила.
Средно	Ако се случи ризикот, активностите значително ќе бидат попречени.	Средна	Настанот понекогаш ќе се случи. Претходните искуства или знаење за таквата ситуација одат во прилог на веројатноста дека ризикот ќе се случи.
Значително	Ако се случи ризикот, активностите ќе бидат значително попречени.	Висока	Настанот се очекува да се случи во најголем број на околности. Јасните и чести докази или знаење за ситуации кои се случиле одат во прилог на веројатноста дека ризикот ќе се случи.
РЕЗУЛТАТИ ОД РАЗНИТЕ КОМБИНАЦИИ НА НИВО НА ВЕРОЈАТНОСТ И ВЛИЈАНИЕ:			
Ниско	Не е потребно постапување или доволно е само да се обрне внимание на идентификуваниот ризик		
Средно	Ризикот мора да се следи, да се идентификуваат повеќе превентивни мерки, контрола на мерките кои биле идентификувани за минимизирање на ризикот, наредениот раководител треба да биде информиран за ризикот т.е. ризиците		
Високо	Ризикот мора постојано да се следи, мора да се идентификуваат неопходниот број на мерки за превенција и контрола, строга и многу честа контрола на имплементацијата на контролните мерки, наредениот раководител мора постојано да биде во тек на неделна основа, да се вклучат надворешни контрол-и механизми/ институции.		

Извор: Насоки за проценка на ризикот 2015

Согласно утврденото ново на ризичност со примена на топлотната карта, понатаму е применета и едноставна скала за проценка на нивото на контрола за справување со дефинираните ризици од корупција, и тоа:

